

בן לאשרי

משולחנו של הגאון הקדוש רבי יצחק ברבי אשר אנטשיל הוברמן
הרב הצדיק מרעננה זי"ע

פרשת ויחי

שהיו האחים הזקנים דבני לאה בוראים לעצמם בקבלה מעשית עגל ואוכלין אותם בלי שחיטה, ושפיר היה יוסף אומר לאביו שאוכלין אבר מן החי. כן בוראים לעצמם נקיבות שעושין להם עבדות הבישול וחליבת הצאן וכיוצא בזה, ויוסף לא ידע מי הן, כיון שהיה עוד צעיר שאסור ללמוד קבלה מעשית, לכך חשדן שהן תולין עיניהן בבנות הארץ, וכן את בני השפחות לא למדו זו החכמה שאין מלמדין אלא למייוחסין, וזה שאמר יוסף 'שקורין לאחיהם בני השפחות עבדים'.

ועכשיו כיון שנפטר יעקב ומסר ההנהגה בידי יוסף ונעשה הוא המנהיג והרבי, מובן דהיה קשה לאחיו הזקנים ממנו להיכנע אל הרבי החדש. ועל כן אמרו ויראו אחי יוסף שהם תלויים בו, וצריכין להיות כפופין אליו, אמרו לו – 'הלואי ישטמנו יוסף ואז נכנע לו בגשמיות, ויהיה גם קל ביותר להיכנע ברוחניות. ועל כן שלחו את בני השפחות להגיד לו שרוצים לקבל על עצמון מרות. וזהו הביטוי 'שא נא פשע', שהעולה לגדולה מוחלין לו על כל עונותיו (הובא ברש"י בראשית לו ג) ובקשוהו שיכלול גם אותם בזה. ועל

ידי זה 'עבדי אלקי אביך', נוכל גם אנחנו לעבוד השם יתברך ברצון, אמן כן יהי רצון שנזכה גם אנחנו לזה.

• ערכי הצדיק •

מתורתו של רבינו לפי ערכים

החזקת תורה - הוצאות שהוציא המחזיק תורה, אינם יורדים מחשבוננו, אלא אם הוסיף מוסיפין לו, ולכך אין לצמצם בזה, כי הכסף הוא לא על חשבוננו אלא משל הקב"ה, והקב"ה מבטיח שיחזור אליו הסכום שהוציא לתלמוד תורה, ומי"מ הזכות והשכר נוקף אליו.

המקור בספר: דרוש נחמד. 'ויען ראובן גו' אל תחטאו בילד ולא שמעתם וגם דמו הנה נדרש'. יש לדקדק הלא לא שפכו דמו רק מכרוהו? ודברתי לפני הקהל לעוררם להתנדב לטובת תלמוד תורה, דאמרו רז"ל (ביצה טז): כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש

• תורת הצדיק •

מתורתו של רבינו על פרשת השבוע מתוך ספרו 'בן לאשרי' **דרוש נחמד.** 'ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו' גו', 'אביך צוה לפני מותו גו' שא נא פשע' וגו' עבדי אלקי אביך ויבך יוסף בדברים אליו".

ידוע בכל התורה דתיבת 'לו', פירושו הלוא, וכגון בפרשת חיי (כג יג) 'אך אם אתה לו שמעני', בפרשת ויצא (ל לד) 'ויראו לבן הן לו יהי כדברך', ורבים כיוצא בו. מדוע כאן השתמש בלשון 'דלמא',

היה לו למימר פן ישטמנו. ועוד קשה לי על אמרו 'אחי יוסף' דלעיל פרשת מקץ (מב ג) דכתיב 'וירדו אחי יוסף', פירש רש"י למה קוראם אחי יוסף, ולא בני יעקב, שנתנו דעתם על האחוה ונתחרטו על מכירתו, וא"כ יש להבין מדוע אמרו אחי יוסף, היה לו לומר בני יעקב, דאדרבה אם הם אוהבים אותו כאח הלוא כתיב (משלי כו יט) 'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם', ולא הוצרכו לירא מפניו.

אמנם כדי ליישב נקדים

תמיהת הרשב"י בזהר הקדוש (ח"א רכב). 'אן רחמותא דאבא דשביק לון', ומתרג' 'שביק להון יוסף'. והסבר הדבר בדרך ציור, אצל אדמור"ם ישנם חסידים בעלי דעת גדולה בלומדות נגלה ונסתר וחסידות, והרבי מקרב אותם מאד כי הם מבינים התורה שהוא אומר, ואם לא הם אין לו למי לדבר. וכן יש לו בנינים צעירים שלומד עמהם שעור בנגלה ונסתר, בהשתתפות חסידים זקנים הנ"ל, ומובן שהזקנים מבינים ויודעים השיעור יותר מהצעירים בני הרבי, ולא פעם באים בני הרבי לשאול מהזקנים מה שלא הבינו בשיעור אביהם, והזקנים מסבירים להם דברי הרבי אביהם. והנה נתבקש הרבי למרום ונעשה אחד מבניו לרבי ועתה צריכים אותן הזקנים לקבל עליהם מרות מזה הצעיר שהיה שואל ספקותיו לפניהם, וכמובן שמאד קשה הכנעה זו.

והנה כתבנו למעלה במחלוקת יוסף ואחיו שיש מפרשים (של"ה)

בן לאשרי

משולחנו של הגאון הקדוש רבי יצחק ברבי אשר אנטשיל הוברמן
הרב הצדיק מרעננה זי"ע

בשבילו ובשבילך שיהא הלאה אילם. ולקח מאתו הכיפה והפסיק
מלדבר. וראה 'כי ישרים דרכי ה' (נדפס בסוף 'בן-לאשרי' חלק שלישי עמ'
סב מעשה פט).

• מופתי הצדיק •

סיפורי ישועות מהיכלו של הצדיק מרעננה

סיפר הרב יחיאל מיכל ג.: בבית הכנסת שבו מתפלל בבני ברק, היה
יהודי בשם א.מ.ה. אשר התגורר קודם לכן ברעננה, וזכה לשמש אצל
הצדיק. וסיפר על בנו שהיה לו רק בנות, וביקש מהצדיק ברכה לבן.
ואמר: "שיהי' בת". ואחר שנולדה בא שוב לבקש על בן, ואמר לו:
"הבא שיוולד יהי' ג"כ בת! אבל אח"כ יהיה בן". וכך אכן היה.

סיפר מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: ששמע מבעלי המעשה, לפני
שנולדו שלישיית הילדים של הרב מ.ג., באו למעונו של הרב הוברמן
מרעננה, והציגו לפניו את הנתונים של הרופאים שמעוניינים לנתח,
וסבורים כי האם והילודים בסכנת חיים אם לא ינתחו, וביקשו ברכה
ועצה. הרב הוברמן התבטא ואמר: אתם יודעים מה, בשבת קודש יש
לי ברית בבני ברק וסנדקאות, והרי אליהו הנביא נמצא בברית, תבואו
אלי במוצאי שבת שוב. השנים באו לאחר צאת השבת, ואמר להם:
הכל יהיה בסדר, גם לא יהיה צורך בניתוח, והלידה תהיה ביום זה וזה.
וכך הווה. כאשר תלמיד הגראי"ל שאלו מה הייתה מהותו של הרב
הוברמן, שיכול להתבטאות בנוסח כזה. השיב הגראי"ל איני יודע
ממש, רק ידוע לי שלמד בשקידה בישיבה של חתן הגר"ח מבריסק
רבי הירש גליקסון, וכי לא נהנה מהעולם הזה, אם המשיך כך בודאי
עשה שטייגען, ועולם הזה כמעט לא היה לו, כי לא היו לו ילדים וחי
בעניות, ובסוף ימיו היה סגי נהור. ('כאיל תערוג' יורה דעה עמ' רל).

השנה, חוץ מהוצאת לתלמוד תורה, שאם מוסיף מוסיפין לו. נמצא
דכל ממון שמנדבין לצורך תלמוד תורה, הוא על חשבוננו יתברך, ואם
כן שפיר ציווה הכתוב 'אל תחטאו בילד', לצמצם עבורו לתלמוד
תורה. 'וגם דמו', הכסף שלו, של הקב"ה. 'הנה נדרש', הלא אינכם
מפזרים מכיס שלכם, אלא שהקב"ה מבטיחכם על החזרת הסכום
שהוצאתם לתלמוד תורה, ולכם יחשב לזכות. (פרשת מקץ עמ' תרג"ה
דרוש נחמד - ויען ראובן).

• סיפורי הצדיק •

סיפורי קודש אותם סיפר הצדיק מרעננה

שמעתי מהר"צ סגל מירושלים תוב"ב, שאביו ז"ל נסע להרב הקדוש
רבי יהושע מבעלזא זצ"ל, והיה נוכח באותו מעמד שבה אחד מעיירה
קטנה שבגליציה לבית הרב הקדוש, והעמיד לפניו בנו בן עשרים
שנה, והיה גבה קומה ויפה תואר, גם נראה בו סימני חכמה ושכל
אנושי, אבל למעשה היה אילם לא יפתח פיו, ובכה אביו והתחנן
שהרב הקדוש יברכו ברפואה שלימה שיוכל לדבר.

אמר לו הרב הקדוש, למה לך שידבר, בטח אם היה טוב עבורו שיוכל
לדבר היה ה' נותן בו כח הדיבור. והאב בכה וצעק שמאמין שבאם
יוכל לדבר יוכל לעשות עמו שידוך טוב ויוליד בנים טובים, והוא גם
כן יהיה יהודי כשר. אז לקח הרב הקדוש הכיפה מעל ראשו, וישם
אותה על ראש האילם, ותיכף התחיל לדבר. שאלו הרב הקדוש מה
יהיה תחילת דיבורך כשתבוא הביתה. השיב: הלא השכן שלנו יש לו
בחנותו סחורה מוברחת בלי מכס, אלך לשוטרי הגבול ואגיד להם, וכך
הלך ומנה כמה וכמה בעלי בתים שבעירו שילך למוסרם. אז פנה הרב
הקדוש לאביו, ואמר לו: עכשיו אתה רואה שלא כדאי שידבר, וטוב

המה מעידים

ראיון מיוחד עם הגאון רבי אברהם קליינקופמן שליט"א
על היכרותו רבת השנים עם רבינו הצדיק מרעננה זי"ע

פורסם במרוה לצמא

אז עדיין נקרא בפי בני המשפחה בחיבה 'רבי איטש'לה'. אנו נמלטנו
אז מאימי הנאצים, ולאחר כמה שנות נדודים הגענו לאוזבקיסטאן.
שם שהינו באיזה בנין ארוך בודד שעמד בתוך יער, בנין מלא בדירות,
הבנין היה נראה כמו נו"ן הפוכה, אני התגוררתי עם אימי בדירה,
ובדירה האחרונה באותה בנין, השתכן הצדיק מרעננה זי"ע עם
מחברתו הטהורה מרת לאה ע"ה שכונתה בפינו 'מימע-לאה' [=דודה
לאה].

הצדיק מרעננה למרות שלא היו לו ילדים, ולמרות שהיה בגלות,

הגאון רבי אברהם קליינקופמן שליט"א, מרביץ תורה ידוע בארה"ב,
זכה להיות קרוב אל רבינו במשך הרבה שנים, ודבריו מובאים בזאת
כלשונם, סיפור חייו המשולב בתוך סיפור חיי רבינו זי"ע. ואלה
הדברים:

מלמד תורה לבני הנעורים

נולדתי בשנת תש"א, הורי היו דרים בבילגוריי עירו של הרב מרעננה,
התקופה היתה אז בעיצומה של ימי המלחמה, הורי היו בהיכרות עמו,

בן לאשרי

משולחנו של הגאון הקדוש רבי יצחק ברבי אשר אנטשיל הוברמן
הרב הצדיק מרעננה זי"ע

קיבל את קופסאות השומן, והיה מוכר אותם, והיה מתפרנס מזה. השומן היה אז מצרך יקר ערך, והוא נמכר לשלטונות והחברות בארץ, עבור שימון הרכבות ושאר מכוונות תעשייה. ומכך חי הצדיק באותה תקופה.

תורה במסירות נפש

בשנת תשל"ב, הייתי ר"מ בישיבת רבנו חיים ברלין בארה"ב, ובאתי לתקופה בת חודשיים לארץ הקודש. החלטנו ונסענו לעיר רעננה לרבי איטש'לה (הצדיק מרעננה), לא היה לנו את הכתובת שלו, ולא היה לנו שום פרטים עליו, אבל החלטנו לנסוע בכל מחיר, בביטחון על ה' שנמצא את ביתו, לאחר שהרבה זמן עבר שלא ראינו אותו. ואכן יצאנו לתל אביב, ומשם לקחנו עוד אוטובוס לרעננה.

כשבאנו לרעננה שאלנו את הנהג, אם הוא מכיר את רבי יצחק הוברמן, הוא שאל אותנו "הצדיק", עניתי שכן, והוא הוריד אותנו ממש בסמיכות לביתו. היה לו ממש צריף ישן, הדפנות היו מטות ליפול, אחד מהדפנות נתמך בטלאים ממש מרוב שהיה במצב רופף, מסביב היה הכל שדות ריקים.

נקשנו על הדלת, הרבנית פתחה לנו [מימע לאה'], היא שאלה מי אתם? עניתי לה שאני אברהמ'ל שיינדל'ס [אברהם בן שיינדל - שם האמה] כך הם כינו אותנו בחו"ל, היא שמחה לקראתי, הכניסה אותנו פנימה.

בתוך הצריף היה מיטה ושולחן וארון ספרים על כל אורך החדר. ובצד היה כמה מדרגות לרדת לחדר נוסף, והבנתי שהצדיק יושב שם, התחלתי לרדת לשם, הרבנית אמרה שלא ארד עתה שלא אפריעו בעיצומו של הארוחה, שהרי הוא לא משיח באמצע הסעודה.

נזכרתי במהרש"א שאומר על ההלכה שאין משיחין בסעודה, שהרי זה שאוכל הרי אינו מדבר בכל מקרה, אבל זה שמדבר עם זה שאוכל, יכול להבהיל בדבריו את האוכל, ויבוא לידי סכנה. ואכן היא אמרה שהצדיק לא משיח תוך כדי סעודה ואין לרדת אליו, כי הוא אינו משיח למדברים עמו באותה העת.

לאחר שהצדיק סיים לסעוד, הוא בירך ברכת המזון, ושמעתי אותו מברך בדבקות רבה, וברכת המזון לבדה ארכה לו בסביבות עשרים דקות תמימות! ללא גוזמא, ברכת המזון בהתעוררות ובדבקות עצומה, שיעור מוסר בפני עצמו, היאך צריך לברך ברכת המזון.

לאחר שסיים לברך ברכת המזון, ניגשנו אליו, והוא היה אז כמעט סגי נהור, הגשתי אליו את ידי, הוא שאלני מי אני? השבתי 'אברהמ'ל שיינדל'ס', והוא שאל שוב מי אתה? עניתי 'אברהם קליינקופמן', ושוב הוא שואל מי אתה? ואז נזכרתי שהוא היה מכנה אותי אברהש'ע, כיניו לשם אברהם, ועניתי שאני אברהש'ע, ואז הוא השיב אה! אבראש'ע? תגידי לי החינוך והמלקות שנתתי לך בילדותך עשו ממך אדם ישר? כך שאל בצחות לשון.

לאחר מכן הוא התיישב על המיטה ובירר אצלנו מה אנו לומדים, וכשאמרתי לו שאני עוסק במסכת עבודה זרה, החל להרצות בפנינו סוגיה במסכת עבודה זרה, סוגיה בעמקות, והוא התאמץ והתלהב

הוא פעל ללא לאות כרבי חייה ובניו, שלא תשתכח תורה מישראל, הוא אסף את כל ילדי הגולים שהשתכנו במבנה המאורך, ולימד כל אחד ואחד מהם כפי שכלו וכפי גילו, ממש בהתמסרות עצומה. אני שהייתי סך הכל בגיל 3-4-5 ועדיין לא למדתי מאומה, על כן הוא החל ללמוד עמי את אותיות התורה הקדושה, את האל"ף ב"ת, ולאחר מכן המשיך ללמדני בסבלנות ובמסירות.

יש להעלות על נס את ההתמסרות שלו בימים טרופים אלו, להאיר את אור התורה בפני בני הנעורים, בימי הגלות הזו, ובזכותו הם זכו אחר כך לחיי תורה.

אכן, היה ממנו יראת רוממות כבר אז, הילדים שלמדו אצלו כיבדו אותו ויראו ממנו יראת קודש כבר אז, הוא היה מטיל אימה לשם שמים.

כל ליל שישי עמדה אמה בתור בכדי לקבל לחם שחולק אז בגלות זו, ואת הלחם הזה היינו מביאים בערב שבת לרבי איטש'לה, זה היה כשכר לימוד עבור השקעתו העצומה ללמדנו. אנו הסתדרנו עם לחם ומזון שקיבלנו מבני המשפחה. [יש לציין כי בשבוע שלא הצלחתי להביא לו את הלחם, הייתי חושש ממנו, למרות שלא אמר דבר, אבל כילד חששתי מתגובתו].

לומד תורה בלילות

לאחר סיום המלחמה חזרנו לפולין, גלינו עוד ממקום למקום, עד שהגענו לגרמניה לעיר וועצלר, שם קיבלנו חדר אני ואמי יחד עם הצדיק מרעננה והרבנית, תלינו וילון באמצע החדר להפריד בין שני המשפחות, וכך חיינו יחד כמה חודשים יחד. המפגש עמם היה באקראי, לאחר שכבר נפרדנו מהם משמים גלגלו שניפגש עמם שוב, והיינו עמם שם יחד במשך כמה חודשים.

הייתי אז כבן שש שבע, וזכורני שבכל לילה עוד קודם לשעה ארבע בבוקר כבר התעורר הצדיק, ישב ולמד לאור הנר בהתמדה רבה. היה זה ממש מרגש לראותו הוגה בתורה בשעה מוקדמת כזו, עבודת קודש מופלאה. היה זה מרגש לראות את ההתדבקות שלו לתורה בכל מצב.

זכורני שלעתיים הייתי צריך לעשות את צרכי, והיה לי כילד קטן ספל בה עשיתי את צרכי, ועל כן היה צריך הצדיק להפסיק מלימודו כפי שההלכה דורשת, וראיתי עליו את צערו הגדול על שהופרע מלימודו ומעבודת הקודש שלו. הצער שנראה על פניו לימד, עד כמה הוא משתוקק להמשיך בהתמדתו בתורה, התמדה גדולה בתורה, ואף תפילות והתדבקות בבוא העולם. כאמור היה זה הזמנות נוספת לפגוש בו ובעבודתו.

שמן של אמי

בשנים שלאחר מכן, עלה הצדיק מרעננה ארצה, ואנו המשכנו בגלות במחנות עקורים בגרמניה, אמי נהגה אז לפטם אווזים, ולאחר ששחטו אותם היתה אוספת את השומן מאכסנת אותם בקופסאות, ונהגה לשלוח אותם לארץ הקודש אל הצדיק מרעננה, כדי שיתפרנס מהם. היה זה בשנת תש"ז, בארץ היה מצב קשה מבחינת פרנסה, הצדיק

בן לאשרי

משולחנו של הגאון הקדוש רבי יצחק ברבי אשר אנטשיל הוברמן
הרב הצדיק מרעננה זי"ע

מליובאוויטש זי"ע הגיע פעם לשבות בעיר ליד בילגוריי, והצדיק מרעננה הסתופף בצילו, ובעיצומה של ההתוועדות עם החסידים, כשנכנס הצדיק מרעננה לבית המדרש, פנה הרש"ב ואמר לחסידים: "אתם חושבים שאתם יודעים חסידות? הפולני הזה שנכנס הוא יודע ללמוד חסידות!!!"

ואכן עוד בפולין לפני המלחמה, היה הצדיק מרעננה, כותב בקבצים של חב"ד 'התמים' שיצאו לאור על ידי אגודת חסידי חב"ד, הוא כתב שם דברי חסידות עמוקים, לפי שיטת תורת חב"ד, ואכן היה ידען גדול גם בתורת חב"ד.

רבים ניאותו לאורו

בתקופה מאורחת יותר, כשהייתי ר"מ בשיבת אור ישראל, בראשות הגאון רבי יהושע גלהצהיילר חתנו של הרב דסלר. סיפר לי פעם רבי יהושע, שבין כסה לעשור שנת תשל"ג, היה שאר בשרו רבי מאיר רוקח בארץ ישראל, הוא הלך אל ה'בית ישראל' מגור זי"ע, ובטיש אמר הרבי לחסידים: הייתי לאחרונה אצל הרב מרעננה, והוא אוחז שיהיה מלחמה, אני אוחז שלא יהיה, אבל מן הסתם הוא יודע יותר טוב ממני. ואכן כאמור פרץ אז מלחמת יום הכיפורים, כפי שחזה הצדיק מרעננה.

אז נהרו מכל קצוות ארץ אל הרב מרעננה, ושמו התפרסם בכל העולם. עוד סיפר הרב גלהצהיילר: בני רבי משה חיים גלהצהיילר, סבל מצער גדול בנים, אשתו הפילה שלוש בנים, והבן הרביעי נולד והיה חולה מסוכן, והביאוהו לבוסטון, והוא ביקש מגיסו רבי נחום זאב דסלר מירושלים, שילך להזכיר את התינוק אצל הצדיק מרעננה. הרב דסלר לא הכיר את הרב מרעננה, אבל הואיל לנסוע לשם, נכנס ולאחר מכן כשיצא התקשר ואמר בשם הרב, שציוה שביום הושענא רבה יאמר כמה מזמורי תהלים מסויימים, לפי סדר מסוים.

ובנוסף בעיצומו של יום הושענא רבה, התקשר נאמן בית הצדיק, הרב אדרי שליט"א, וביקש בשם הרב מרעננה, ואמר שהרב רוצה לדעת מה שלום הילד. ואכן הילד ניצל ממש ונותר חי ובריא בצורה מעל דרך הטבע!

כל הון ביתו לצדקה

בכל השנים היו דודי רבי מוטל לדרייך וחמשת אחיו, שהיו אחייני הצדיק מרעננה, שולחים דמי מעמדות לצדיק מרעננה, עד שלאחר שהצדיק התפרסם וכבר לא היה צריך לכספים שלהם, הפסיקו לשלוח לו.

לאחר פטירתו בשנת תשל"ז, שלחה הרבנית מכתב אליהם, שנתרה ללא כל מקור מחיה. האחים לבית לדרייך, יצאו ארצה לבקרה, ואכן התברר שהצדיק לא הותיר מאומה מכל כספו, את הכל נתן והוריש עבור מוסדות תורה וחסד!

והרצה דברים בסוגיה בבהירות וברהיטות, בחיות עצומה, אבל היות והוא היה ממש חלוש, הרי שלאחר רבע שעה הוא פסק מהרצאת דברי חידושו, התמוטט על המיטה, קיבל התקף קוצר נשימה, ונח לכמה דקות, עד שחזר לעצמו, ושאל אותנו 'היכן אחזת', והמשיך להרצות במקום שאחז במשך עוד כמחצית השעה, עד שהתמוטט שוב על המיטה למשך כמה דקות, ונח באפיסת כוחות ממש, והרבנית חששה לחייו וביקשה שנפסיק לדבר עמו בלימוד, שזה ממש לוקח לו את הכוחות, אולם הצדיק הסה אותה והוא המשיך להרצות בעמקות את דברי התורה. כך חזר על עצמו הדבר במשך שעה ארוכה, שהוא לומד עמנו בחיות תוך כדי הפסקות מחויבות המציאות עברו ועבור בריאות.

פעם בשבוע הייתי בא אליו באותה תקופה יחד עם גיסי, ומיד שנכנסו הוא שאל היכן אחזנו בלימוד פעם שעברה, וציינו בפניו את המקום היכן שאחז במסכת עבודה זרה, והוא המשיך להרצות בפנינו דברי תורה וחידושים עצומים, בדיק באותו מקום היכן שאחזנו בפעם הקודמת, והכל היה המשך אחד ארוך של הרצאת דברי הסוגיות שם. ובכל פעם היה שוב מרצה דברי תורה בעמקות ובחריפות גדולה, עד כדי אפיסת כוחות ממש, ראינו בעינינו מה פירושה של לימוד תורה בעמקות תוך כדי מסירות נפש ממש, ועל כך נאמר 'אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאהב רבינו את התורה'. ששה פעמים היינו אצלו באותה תקופה, והדבר חזר על עצמו בכל פעם, היה לומד ומרצה דברי תורה בעמקות גדולה, תוך כדי מסירות נפש ממש, וכל השיעורים הללו היו מקשה אחת והמשך ישיר, נימה בנימה חבל בחבל.

בפעם אחרונה שהיינו אצלו הוא פנה אלי: אבראש'ע! אל תיבהל, אמש ישב כאן הרבי מגור! [הבית ישראל], אני לא ידעתי מדוע, ומה פשר הדבר שזכה לביקורו של הרבי, והוא הסביר לי שבכל שנה בעת שהרבי מגור נוסע למנוחה בעיר חיפה, על הדרך הוא נכנס לכאן, הוא עוצר כאן ומבקש ממני ברכה, הצדיק הוסיף בענוה, שהוא מבקש ברכה לא בזכותי, אלא בזכות שידי אחזה בידי דלתו של הרבי ה'שפת אמת' מגור זי"ע, 'זה הזכות שיש לי הפטיר הצדיק בענוה.

לאחר שנפרדתי ממנו בפעם האחרונה לפני נסיעתי לארה"ב, ביקש ממני שאקח את ספריו שהוציא 'בן לאשרי' כרך ראשון, ואמכור אותה בארה"ב, אני סירבתי כי היה נראה לי קצת דבר לא בשבילי הדבר, אינני מוכר ספרים והיה קשה לי לסחוב עמי ספרים לחו"ל.

הערצת הגדולים

גדולי פולין ורוסיה מאוד כיבדו אותו. ידוע שהגאון הנודע בעל ה'ארץ צבי' מקוזיגלוב זי"ע, הגאון שכל פולין רעשה ממנו, מביא בספריו פעמיים את הצדיק מרעננה, ומביא משמו חידושים.

ופעם אף סיפר לי הצדיק מרעננה, שהרה"ק הרבי הרש"ב

יוצא לאור על ידי רשת כוללי הצדיק מרעננה
לפרטים ותרומות: 05041-37222 | ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם כולל הצדיק מרעננה.
נא לשלוח חומר סיפורים ועובדות עבור ספר תולדותיו של הצדיק
למכון "קדושת יצחק": s2401511@gmail.com